

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.11. Consiliarij cœlestis concilij fuerunt potentia infinita, suprema
sapientia, & immensa bonitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

hoc diuina sapientia pręparat anthlam seu mola aquariam, confisium scilicet Pontificum & Pharisęorum illi namque populo Dei mysteriorum aquam propinabant.

XVI.
Iudęis applicatur.

Ecce qualis mola aquaria tot hydarum illud confistorium, quor constat consiliarijs, omnes suo ordine digesti, omnes residentes, loquentes omnes; porro ducit illos & circumagitat mola velata oculis, scilicet Casphas: hic enim concilio pręsidebat, hic choream dirigebat ipso bruto stolidior & quę dicat ignorans: etenim propria non intelligit verba: quinimo hoc ipsis in faciem exprobat: *Vos nescitis quidquam.* Vos omnes consiliarij mei stulti estis idiotę, nihil horum intelligentes: vt dicere possumus, quod ita verę in hoc aque in altero loqueretur. Mulam hanc agit & pronocat inuidia & cupiditas, vnde gressu procedens velociori sententiam pronuntiat mortis contra Christum, omnesque commouet hydrias vt illi suffragentur. agite miseri, nebulones agite: nescitis enim quid agatis: porro cęlestis hortulanus Deus ipse hinc aquam eduxit sanguinis & passionis Christi qua mundum rigauit vniuersum: hinc educit Apostolos, martyres, doctores, penitentes, virgines, omnemque fructum animarum: hinc profuit fides Prophetarum, spes Patriarcharum, charitas Apostolorum, Martyrum fortitudo, doctorum sapientia, confessorum virtutes, monachorum penitentia, putitas virginum, & castitas continentium: hinc emanauit mundi reparatio, calicestauratio, hominum redemptio, Dei gloria, & tandem hinc eiecit Deus iustitiam sempiternam ad mundi redemptionem. Hinc capimus illam sententiam Spiritus Sancti: *Qui stultus est seruiet sapienti*: illam explanans Angelicus doctor notat vocari stultum, qui proprijs ducitur passionibus, nec ab alijs differt stimulo pronocata fortiori. Seruit iusto peccator: nam furore pronocatus & passione sua maleuada contra eum procedit: hęc est autem summa sapientia, furore quo stultus se prosequitur, in tum vtii emolumentum. Hac arte sibi profecerunt Martyres: etenim velat sapientes, rabidam tyrannorum immanitatem conuerterunt in bona cęlorum infinita quibus nunc æternumque potiuntur.

Pror. 21.
29.
22. 2. 6.
at. 1. ad 3.

S. II. Consiliarij cęlestis concilij fuerunt potentia infinita, suprema sapientia, & immensa bonitas.

Atet hic liquidõ potestas Dei infinita, immensa sapientia, & incomprehensa bonitas: etenim sicut consiliarij concilij Hierosolymitani fuerunt inuidia liuida flammescens auaritia, & infernalis ambitio vt dictum est, ita consiliarij quoc diuina tres Personę in suum aduocantur confistorium, fuerunt Potestas omnipotens, Sapientia infinita, acque immensa Bonitas: sunt etenim attributa, quę Theologia nominat appropriata: potestas Patri assignatur, sapientia filio, & Spiritui Sancto bonitas. Super hoc fundamentum sua possunt erigere ædificia ita fundata & sublimia, vt ad supremum vsque cęli verticem perueniant: *Expendit* inquit Pater: æternus, vt vnus moriatur homo, quo nostra pateat potentia, quę diabolicam superat infinities, diabolum viuendo non nostra diuina fortitudine, sed suprema hominis infirmitate, morte scilicet vnus hominis: *Expendit*, sic filius decernit: vt vnus moriatur homo, ad nostrę sapientię ostensionem, si namque tantum nouit dæmon, vt asumpsa serpentis figura & arborem circumplexus hominem fraudibus irretuerit: nostra pateat sapientia, in hoc quod vnus ex nobis in figura serpentis, intelligo peccatoris, arborem crucis circumplexus, saluet illum ac Saranę sapientiam eludat & astutum: dum enim se hominem arbitratu occidit, re, captum se videat, virtute diuinitatis, in huius fallitur hominis infirmitate latentis, & opus illud tantopete arduum executioni mandetur olim Iob promissum: nimirum Draconem illum Infernalis hamo capiendum instat piscis: nam escam tantummodo candidam intuitur carnis humanę comprehenditur virtute hami arci diuinitatis.

Ita verba hęc expendit D. Gregorius: *An ex. D. Gregorius trahere potes Leuitian hamo?* opinatur enim *L. 31. Mor.* Deum significare, quod illum esset piscaturus *c. 9.* hamo velut Piscator arundine: contorquet enim *Iob. 40. 70.* lineam ex setis, cui annectit hamum æneum, II. quem nitido circumuoluit illicio, quod dum pisci Similitudinis deglutit hamo capitur, & aquis extrahitur. O deo deus qualem pro duxit Deus tot nodis arundinem *I. mo.* O qualem construxit lineam, inquit Diuus Gregorius, seras setis intorquens? Hanc nobis Euangelista Matthęus in exordio sui euangelij descripsit: *Abraham genuit Isaac, Isaac genuit Iacob* *Matth. 1. 2.*

complicum, dicentium: *Expediit ut sonus &c. triticum producat electorum, celi diuitias mundi gloriam & misericordiae suae magnitudinem.*

VI. Hic patitur magna pater illius sapientia. Multifariam exponuntur verba Davidis declarantis Dei sapientiam. Primo potentiam Dei miratur excellam, quae talis est, cui nemo resistat: *Tu terribilis es, & quis resistet tibi?* Deinde sapientiae illius exprimit altitudinem, quam ostenderet naturam alicuius humanam: *Cum exurgeret in iudicium Deus, ut saluos faceret omnes mansuetos terra. Quoniam cogitatio hominis confitetur tibi: & reliquia cogitationis aem festum agent tibi.* Hic patet, & Domine, sapientium tuorum atque incomprehensibilium magnitudo iudiciorum: etenim hominum cogitationes ad gloriae gratiam cedunt incrementum (hoc est: *Confitebitur tibi*, pro ut aliis notauimus) nem pluries in Sacra Scriptura confiteri significat glorificare & efficies ut ex illis cogitationibus magna quaedam resultet celebritas, in non leuem tui nominis

exaltationem: *Reliquia cogitationis diem festum agent tibi.* Plaudite Mysero. Omnibus in confesso est in sacris literis hominum cogitationes Phrafi communi cogitationes denore malas, vanas & ambitiosas: *Domine scit cogitationes hominum quoniam vanas sunt:* ita David. Iam olim in mundi principio peruerse illae cogitationes Deum sic irritarunt, ut deleteret, sicut & deleuit d. lunio mundum: *videns Deus quod multa malitia hominum esset in terra, & cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum in omni tempore: paenituit eum quod hominem fecisset in terra, ecce quales sunt hominis cogitationes, tales, quae, nostro modo loquendi, Deum constringunt ut ostendat se poenitere quod hominem creauerit.*

Hinc, ut opinor, occidit Salomon: nam primo referens hominis a Deo creationem, eni & intellectum dedit sapientiam donatum ut illo reuolueret attentius quid sibi in Dei seruitio faciendum incumberet: *Cor dedit illis excogitandi & disciplina intellectus repleuit illos, deinde ait quod cogitationes eius Deum ut seopum haberent; nihilominus nihil tam malum, nihil ita nequam: Quid nequius quam quod excogitamus caro & sanguis? Si nihil Deo nequius opponatur, cuiusque diuinis oculis quidquam sit detestabilius, quam hominis carnisque cogitationes, si vanae illae sint & adeo perduelles ut Romachum illi moueant & acriter urgeant, ut hominem de terra delect: quomodo sunt illae tales ex quibus propriam piscabitur dignitatem, atque ex quibus festa iucunda*

illique grata dimanabunt: rei veritatem ex hoc disce concilio. Hic quam vanas, earumque, iniquas & Deo contrariae sunt hominum illae cogitationes, quibus omnes communi iniquitate caelestis vitam damnant Saluatoris. Iam pridem vider illos David in psalmo 2. quem superius exarauimus? *Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania adfiterunt Reges terra & Principes conuenerunt in unum aduersus Dominum, & aduersus Christum eius.* Hic igitur suam Deus exponit sapientiam quae vanas illas cogitationes in sua dirigit gloriam festumque solemnius: etenim ex illis Dei gloriam colligit, caeli restaurationem, hominis redemptionem & festum aeternum, quod sancti in gloria celebrabunt. Hoc significat Euangelista: nam postquam iniustam illam scriptis sententiam his exorant cogitationibus, & Caiphas eiusque consiliatorum argumētis, quod scilicet: *Ab illo die cogitauerunt interficere Iesum:* adiungit: *hoc autem a semetipso non dixit, sed cum esset Pontifex anni illius prophetauit quod Iesus mortuus erat pro gente &c. ut filios Dei congregaret in unum.* O profundissimam Dei sapientiam, cui iniquae seruitus hostium suorum cogitationes hominum & daemonum ad gloriae suae perfectionem, & palatii domulque festiuitatem, in quo completur illud Spiritus S. axioma (quod supra declarauimus): *Qui stultus est seruetur sapientis.*

Hac est illa, ita haec est immensa Dei sapientia, qua sibi nequitas hostium suorum atrociores assumit, quibus eum offendunt, & complens illud Hic vacuum: *Ducam caecos per viam quam nesciunt, & in somitis quas ignorant ambulare eos faciam.* Nonnam tenebras coram eis in lucem, & prima in rella. Hae uerba feci eis, & non dereliqui eos. Caecos ducam per viam, ut nesciant nec intelligant sua contra me molimina, quibus & ego ad intentionis meae viar complementum: non derelinquam eos: quia faciemibus illis quod voluit perficietur & id quod ego fieri praetendo: Domine quinam sunt illi caeci? *Quis caecus nisi seruus meus?*

Magnum facinus fuit & heroicum vatis Elisaei: cum enim Rex Samariae copias suas & duces in illum instrueret iamque eum delecturus proficisceretur, Deique populum extirpaturus, illos omnes excaecans sic rem ille disposuit, ut quotquot passus procederent & in illum Deique populum stratagemata molirentur, ad honorem illius & populi cederent beneficium: dumque sibi persuaderent illi, eo se tendere, ubi liberi forent, haerent & seipso subditos esse mirati sunt illi populo in medio forti, cuius intenderant ruinam.

Psalm. 17.5

Psalm. 11.

1sa. 42.

VIII. Allegoria de Elisaeo.

Porro

Porro longè maior est Dei sapientia: dum enim illi tot passibus contra Deum procedunt, ex illis ipis populo parat libertatem, & æternam glorificationem: illi vero in toto mundi consensu & conspectu ipis gentibus serui subijciuntur in gloria: quos in populum sibi Deus, elemeter adoptauit. Hanc Dei sapientiam contemplatus D. Aug. ex illis Psalmistar verbis: *Magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates eius*, ex illis infert: *Itaque quidquid elegerit omnipotens non deerit unde suam de se compleat voluntatem.*

D. Aug. In ps. 110. Ps. 112.

Tandem sic manifestatur, & infinita Dei respiciet bonitas, amorque incomprehensibilis: nec non hinc exponitur illud ænigma quod patientissimo Iob proposuit Eliu vir sapientiæ celestis, eiusque amicus, qui de frigore Aquilonis rigidissimo aurum elicit purissimum: *Ab Aquilone aurum venit, & ad Deum formidol. se laudatio.* Quis fieri posse credat, ut de medio frigore aurum educatur: aurum magis propriè calor solis effectus est: hic enim radij suis ardentissimis terræ viscera persuadit, atque in venis illius, coquit partes eius purissimas, indeque conficit aurum: hinc in terris non reperitur frigidioribus aut umbratis, sed quæ soli ex diametro opponuntur & quas pleno hic lumine collustrat, ac per consequens nulla regio à productione auro magis aliena, quam aquilonatis: hæc etenim in exteriori gradu frigida perhibetur.

X. Ex Aquilone producit aurum.

Lib. 27. mor. 26.

Isai. 14. 13. Hier. 1. 14

Eximium hic conspicio mysterium, aurum primum & valoris inassuabilis amor est Dei, quo supra modum dutescunt animæ, sine quo nihil in oculis Dei precium habet perfectum. Unde amor hic Dei producit: nihil illi magis oppositum, quam regio Aquilonatis frigidissima: ea vero est peccatorum ex mente D. Greg. in more habet. S. pagina Aquilonem inscribere animas, in quibus regnat diabolus, sibi que sedem fixit malitia peccati frigidissima. Hic dixit Satan sedem suam locumque se collocaturum: *Sedeo in lateribus Aquilonis.* Hinc Propheta, dixit Hieronimus: *Ab Aquilone pandatur malum super omnes habitatores terræ*: nec hoc veritati refragatur: etenim ex illa parte peccata procedunt & iniquitates, dona non generantur, beneficia & gratiæ, effectus auri diuini amoris Dei: sed supplicia, verbera & animæ damnatio. Perpende iniquitates ab Aquilone, quas committebant in diebus Noë: & quale ab ira Dei diluuium emanauit. Ex Sodoma, quam ardentes ignium radij &c.

Verum tamen Dei perpende benignitatem, qui de frigidissimo Aquilone: ubi regnat Satan, aurum producit: etenim ex illo consistorio Hierusalem

ubi, quamuis præses visibilis sit Caiphas, inuisibilis tamen spiritus, qui regnat assistit, & corpus illud viuificat, spiritus est Luciferi qui in plenatio regnat dominio, ex quo status turboque venit infernalis malitiæ frigidissimus, tantique scelestus, quo malus committi posse est impossibile: *Expedat ut vnus moriatur homo.* Dei considerata bonitatem, hinc etenim aurum elicit amoris sui & charitatis eminentissimum: *Commendat Deus charitatem suam in nobis &c.* Hic namque patefacit amorem suum erga hominem: quandoquidem in eius salutem suum Deus sanguinem effundat & vitam, & seipsum in mortem tradat omnium ignominiosissimam: *Ab Aquilone aurum venit.* Quodnam est illud examinatum aurum, quod animas domus dicit exlestibus, nisi mors & passio filij Dei pretiosissima: Hinc generatur fides Patriarcharum, spes Prophetarum, charitas Apostolorum, fortitudo Martyrum, doctorum sapientia, virginitas puritas, & indulgentia penitentium.

Ex hoc concilio velut ab Aquilone frigidissimo malitiæ aurum illud producit infirma longè maiori misericordia, sapientia & potentia, quam olim illud mirabile à Moysè decantatum: *Qui e. Deus. 32. duxit mal. de Petra oleumq. de saxo durissimo. 13.* Hinc nobis oportet procedat laus Dei. formidolosa: *Apud Deum formidolosa laudatio.* Hoc etc. *Ps. 22. nim cecidit David: Exultate ei cum tremore.* Quam nobis debet incutere timorem, dum videmus ad quas populum hanc Dei electum ineptias propria traxerit iniquitas, in quam delapsi sunt cæcitate, orbis & vrbis sapientissimi à quibus auxiliarem suam Deus manum subuaxit, in scelestorum eorum viuificam; nec non perpendendo quod si pro scelestibus nostris filium suum Deus in damnationem mortis tradiderit, quomodo nobiscum ager, quomodo nostra puniet delicta, si tantam negleximus gratiam & misericordiam? Hoc argumentum nos in viam salutis reducere optabat Apostolus: *Quomodo nos effugiemus, si Rebr. 2. 2. tantam neglexerimus salutem?*

§. 12. Caiphas cum esset Pontifex prophetauit. Caiphas melius propheta sententiam promulgauit, quam ori illius Deus imposuit.

Cum esset Pontifex anni illius prophetauit: Quod dixit Caiphas iustum verum fuit. Deique veritas: unde illam à semetipso non edixit, inquit D. Ioan. Sed cum esset Pontifex anni illius prophetauit.